

Alkoholilain muutoksen seuranta

Ennakkotietoja alkoholin vähittäismyynnin kehityksestä
tammi–joulukuu 2018/2019

Pasi Holm ja Juho Tynnilä
Tammikuu 2020 | Taloustutkimus Oy

Selvityksen tavoite ja tausta

- Tämän selvityksen tavoitteena on kartoittaa, miten alkoholilain muutos on vaikuttanut alkoholijuomien vähittäismyyntiin. Selvitys kartoittaa vaikutuksia ajanjaksolla tammi-joulukuu 2019 sekä vuosina 2018 ja 2019.
- Vuoden 2018 alussa tuli voimaan alkoholilain kokonaisuudistus, joka vapautti vähittäismyyntiin enintään 5,5 prosentin vahvuiset alkoholijuomat ja purki valmistustaparajoitteen.
- Suomi korotti alkoholiveroja vuonna 2018. Vuoden 2019 alussa alkoholiveroja nostettiin 2,5 prosenttia.
- Myös Viro aloitti alkoholiverojen kiristämisen asteittain, mutta perui osan suunnitelluista alkoholiveron korotuksista, koska Viron alkoholimyynti laski ja verotulot vähenivät merkittävästi. Viro laski alkoholiveroja 25 prosenttia vuonna 2019 kaikkien muiden tuotteiden paitsi viinien ja välituotteiden osalta.
- Selvityksen toteutti Taloustutkimus Oy Päivittäistavarakauppa ry:n toimeksiannosta tammikuussa 2020.

Lähteet: Valviran alkoholin kulutustilastot; Alkon myyntitilasto, THL:n ja TAK:n matkustajatuontitilasto ja Tilastokeskus. Lisäksi Taloustutkimus on kerännyt myyntitiedot ajanjaksolta 1–12/2019 Päivittäistavarakauppa ry:n jäsenyrityksiltä.

Alkoholin vähittäismyynti laski vuonna 2019

- Vuonna 2019 vähittäismyynti (eli päivittäistavarakauppa ja Alko) laski sekä litroissa että absoluuttisena alkoholina 2,1 prosenttia.
- Oluiden myynti laski hieman edellisvuoteen verrattuna, mutta muutosta tapahtui juomaryhmän sisällä:
 - III-oluen vähittäismyynti laski 14 miljoonaa litraa eli 4,5 prosenttia
 - IV-oluen myynti kasvoi 6,9 miljoonaa litraa
 - IV-oluen osuus päivittäistavarakaupan oluen vähittäismyynnistä on noin 12 prosenttia
- Vahvojen lonkeroiden vähittäismyynti kasvoi edelleen 4,1 miljoonaan litraan.
 - Lonkero on alkoholilain muutoksen selkeä voittaja
 - Vahvojen (yli 4,7 %) lonkeroiden osuus päivittäistavarakaupan lonkeroiden vähittäismyynnistä on 73 prosenttia.
- Alkoholiverojen tuotto kasvaa alle 10 miljoonaa euroa vuonna 2019.
- Alkoholijuomien vähittäismyynti (100 % alkoholia) on laskenut kaksi prosenttia vuodesta 2017 vuoteen 2019.

**Alkoholin vähittäismyynnin/-kulutuksen (litroissa) muutos 2018/2019
jaoteltuna myyntikanavan mukaan vuosikolmanneksittain,
%-muutos**

	Tammi-huhtikuu	Touko-elokuu	Syys-Joulukuu	Koko vuosi
Vähittäismyynti	0,0	-3,57	-2,3	-2,1
- <i>PT-kaupan myynti</i>	0,9	-3,57	-2,0	-1,8
- <i>Alko</i>	-4,0	-3,60	-3,7	-3,8

Vuoden 2019 kesä oli kylmempi kuin vuoden 2018. Vuonna 2019 tämä laski alkoholijuomien touko-elokuun myyntiä erityisesti päivittäistavarakaupassa.

Alkoholin vähittäismyyntin/-kulutuksen (100 % alkoholina) muutos 2018/2019 jaoteltuna myyntikanavan mukaan vuosikolmanneksittain, %-muutos

	Tammi-huhtikuu	Touko-elokuu	Syys-Joulukuu	Koko vuosi
Vähittäismyynti	-0,6	-2,8	-2,8	-2,1
- <i>PT-kaupan myynti</i>	1,7	-3,2	-1,8	-1,2
- <i>Alko</i>	-3,3	-2,2	-4,0	-3,2

Vuonna 2019 kesä oli kylmä verrattuna vuoteen 2018. Tämä laski absoluuttialkoholin vähittäismyyntiä erityisesti päivittäistavarakaupassa vuonna 2019.

Oluiden, lonkeroiden ja siidereiden vähittäismyynti

Muutos 2018/2019 prosenttia				Vähittäismyynti, milj. litraa	
Vähittäismyynti, toteuma					
	Alko	Kauppa	Alko ja kauppa yhteensä		2018
III-Olut	0,0	-4,5	-4,5	Oluet	339,4
IV-Olut	-10,1	28,3	21,5		
Miedot lonkerot	0,0	-26,8	-26,8	Lonkerot	47,1
Vahvat lonkerot	-15,0	18,8	15,1		
Siiderit	-12,7	-6,6	-6,7	Siiderit	24,2

Muutos 2018/2019 milj. litraa				Vähittäismyynti milj. litraa	
Vähittäismyynti, toteuma					
	Alko	Kauppa	Alko ja kauppa yhteensä		2018
III-Olut	0,0	-14,0	-14,0	Oluet	339,4
IV-Olut	-0,6	7,5	6,9		
Miedot lonkerot	0,0	-2,4	-2,4	Lonkerot	47,1
Vahvat lonkerot	-0,4	4,5	4,0		
Siiderit	-0,1	-1,6	-1,7	Siiderit	24,2

- IV-oluen ja perinteisten (vahvat yli 4,7 %) lonkeroiden myynti kasvaa
- III-oluen ja käymisteitse valmistettujen (mietojen korkeintaan 4,7 %) lonkeroiden myynti vähenee
- Oluiden kokonaismyynti laskee
- Lonkeroiden kokonaismyynti kasvaa

Vuoden 2018 alussa voimaan tullut alkoholilain muutos ei ole kasvattanut alkoholin vähittäismyyntiä Suomessa kahden ensimmäisen vuoden aikana.

Alkoholijuomien vähittäismyynti (100 % alkoholia) on laskenut kaksi prosenttia vuodesta 2017 vuoteen 2019.

Vähittäismyynnin muutosten seuranta, 100 prosentin litroissa

	Muutos 2018, %	Muutos 2019, %	Muutos 2019/2017, %
Vähittäismyynti	0,1	-2,1	-2,0
- <i>PT-kaupan myynti</i>	4,6	-1,2	3,3
- <i>Alkon myynti</i>	-5,1	-3,2	-8,1

LISÄTIETOJA

Pasi Holm

Tutkimusjohtaja

050 374 7462

pasi.holm@taloustutkimus.fi

www.taloustutkimus.fi

